

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2005/06:3

Stenografiska
uppteckningar
2005/06:3

Måndagen den 3 oktober

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Utrikesminister Laila Freivalds

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 3 oktober 2005

Telefonkonferens

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi har tydligen utrikesminister Laila Freivalds med oss. Ska vi börja med en rapport om vad som händer i Luxemburg?

Anf. 2 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Vi har hela tiden hållit på med Turkiet. Den plan som fanns, att vi skulle ha Carla del Pontes rapport och *task force*-rapporten under förmiddagen, har inte ägt rum. Men nu har Carla del Ponte kommit hit och avgivit sin rapport till *task force*. I rådet har vi dock ännu inte haft något möte om det.

Jag tog under en paus tillfället i akt att ha det här samrådet med EU-nämnden. Vi har faxat över Carla del Pontes rapport till er. Jag hoppas att ni har fått den.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi har den framför oss. Tack!

Anf. 4 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Rapporten består av 14 punkter. Punkt 14 är en sammanfattning av Carla del Pontes bedömning. Hon går noga igenom vilka underlag och kontakter hon haft och sammanfattar med att Kroatien under de senaste veckorna fullt ut har samarbetat och gör allt de kan för att lokalisera och arrestera Gotovina.

Om Kroatien fortsätter att arbeta ...

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi har ett avbrott på linjen, så Laila försvann.

Anf. 6 KENNETH G FORSLUND (s):

Ni har faxat som det pratas om. Har ni hunnit läsa det?

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Vi har det papperet och de 14 punkterna. Vi har hunnit skumma igenom vad som står där.

Anf. 8 CARL B HAMILTON (fp):

Jag kan läsa upp papperets avslutande punkt 14 som är en sammanfattning.

Först är det 13 punkter där del Ponte går igenom frågan om situationen i Kroatien. Sedan sammanfattar hon så här:

"In the light of the above, I can say that, for a few weeks now, Croatia has been cooperating fully with us and is doing everything it can to locate and arrest Ante Gotovina. If Croatia continues to work with the same resolve and intensity, I am confident that he can be transferred to The Hague soon."

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Hon säger alltså att Kroatien har uppnått fullt samarbete.

Anf. 10 JOE FRANS (s):

Vet du hur lång tid avbrottet kommer att ta, och är det ett avbrott för att konsultera någon?

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Nej, det är ett tekniskt avbrott.

Anf. 12 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Jag redogjorde för punkt 14 som landar i att det är fullt samarbete sedan några veckor tillbaka. När *task force* om ett tag redovisar rapporten utgår vi från att de, naturligtvis, kommer att konstatera samma sak – det finns ju ingen annan information att gå på. Det betyder att hindret för att inleda förhandlingar med Kroatien är borta. Då är det väl inget problem för oss heller om den invändning vi haft är borta. Vad vi möjligtvis kan tänka oss att diskutera är detta att man kan påbörja förhandlingar men kanske ha en särskild skrivning om att Kroatiens arbete med frågan ska särskilt övervakas från EU:s sida. Det kan ju vara en viktig signal till regionen att EU tillmäter detta väldigt stor betydelse och att man är nöjd med samarbetet men vill säkerställa att det fortsätter. Gotovina är, som sagt, ännu inte i Haag.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Eftersom det är klart med rapporten lämnar vi ordet för frågor.

Anf. 14 MATS ODELL (kd):

Vad beror det på att Carla del Pontes rapport har dröjt till absolut sista minuten här?

Anf. 15 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Jag pratade med henne. Jag hade inte sett hennes rapport, så jag var lite nyfiken på vad hon skulle komma att säga i *task force*. Då sade hon att man kommer att konstatera att det sedan några veckor är *full co-*

operation. Jag frågade henne hur hon hade kommit fram till det. Hon lade mycket brett ut texten om det intensiva samarbete som hon och hennes medarbetare har haft med människor i Zagreb. Hon har alldeles nyligen varit där och kunde konstatera detta, så det var hennes övertygelse.

2005/06:3

3 oktober

Anf. 16 MATS ODELL (kd):

Jag tvivlar inte alls på detta, utan det är mer förvånande att hon, om de samarbetat i flera veckor, väntar till kl. 17 när hela EU-samarbetet håller på att gå i stå. Det är verkligen något märkligt.

Visst kan man ha en sådan här paragraf för uppföljning. Men gäller det inte alla länder som påbörjar förhandlingar att det är villkorat? Att göra en särskild markering här tycker jag skulle vara skönt mot bakgrund av att kroaterna känner sig förödmjukade av den behandling de fått. Enthusiasmen för ett EU-medlemskap har sjunkit till väldigt låga nivåer på grund av detta. Risken är att man med det här ytterligare försämrar stämningarna i Kroatien.

Jag förutsätter att uppföljningen under alla omständigheter sker.

Anf. 17 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Jag hör väldigt sporadiskt vad som sägs. Men jag tror att jag uppfattade vad Mats Odell sade. Jag kan inte kommentera det – jag kan ju inte utgå annat än från det som del Ponte själv säger. Jag har svårt att göra några reflexioner kring det.

Anf. 18 CARL B HAMILTON (fp):

Jag har två synpunkter. Den första är att det vore bra om det fanns en skrivning där man understryker vikten av ett fortsatt samarbete så att det som Carla del Ponte nu säger verkligen följs upp och det inte blir så att Kroatien inte faller tillbaka i något avseende utan att man håller trycket uppe.

Min andra synpunkt är egentligen en fråga. Turkiet har nu, om jag förstått det rätt, svårigheter med den text som EU-länderna är överens om och att det ska finnas en Natokoppling till detta. Kan du göra någon bedömning av turkarnas egna problem – om det är ”på rull” och att det kommer att så att säga lösa upp sig?

Anf. 19 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Läget när det gäller Turkiet är att vi har hållit på att förhandla här med framför allt Österrike som haft krav på vissa ändringar av texterna där man sammanfattningsvis har velat ta bort ordet ”medlemskap” och i stället föra in ”alternativa utgångar av förhandlingarna”. Det kravet har vi nu fått bort. Österrike har accepterat att inte göra några sådana förändringar. Däremot finns det en annorlunda skrivning om EU som måste vidta åtgärder för att kunna ta emot Turkiet när förhandlingarna är avslutade – absorptionsförmågan. Vidare finns det en skrivning som innebär att konsekvenserna av Turkiets medlemskap ska fördelas rättvist mellan EU:s medlemmar.

De här två frågorna, i varje fall den senare, är det ingen svårighet för Turkiet att acceptera – tror, eller hoppas, vi; vi väntar på svar från Turkiet.

Den andra frågan, som Cypern är inblandat i, handlade om att Turkiet har tolkat det stycke som handlar om den lojalitet Turkiet ska ha under medlemsförhandlingarna när det gäller EU:s ställningstaganden i internationella organisationer så att det skulle kunna tvinga Turkiet att följa EU:s uppfattning om Cypern skulle bli Natomedlem. Här gäller det att få Turkiet att förstå att den paragrafen inte alls handlar om någonting sådant.

Jag har själv pratat med Gül i dag för att övertyga honom. För att riktigt klargöra detta har Cypern, sägs det, lovat att gå ut med en särskild deklaration och tala om att de inte tänker söka medlemskap i Nato. Ordföranden kommer också att göra en särskild förklaring som talar om att den här paragrafen inte syftar på den typ av frågor som har med enskilda länders säkerhetspolitik att göra.

Nu väntar vi på svar från Turkiet i de här delarna. Vi har alltså klarat hem vårt eget problem med Österrike och med Cypern. Nu gäller det att också Turkiet accepterar de lösningar vi har hittat, men vi har ännu inte fått svar. Via Reuter har det gått ut att det finns källor i Ankara som säger att den turkiska regeringen accepterar detta. Vi har alltså ännu ingen bekräftelse men hoppas givetvis på det.

Anf. 20 JOE FRANS (s):

Innebär det här att om de accepterar Turkiet kommer förhandlingarna i gång i dag?

Anf. 21 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Ja.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

De texter och de beslut som nu ligger på utrikesministrarnas bord följer, som vi uppfattat det, de svenska positionerna vad avser både Turkiet och Kroatien.

Anf. 23 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Ja. Det vi hade och som var kvar och som vi skulle avstämma var vad vi gör beroende på rekommendationerna från Carla del Ponte och *task force*. Nu blev det väldigt entydigt – det hade ju kunnat bli svårare att hantera. Vi har ännu inte hört vad *task force* säger, men jag förutser att de kommer tillbaka och säger att Carla del Ponte har konstaterat fullt samarbete, och de gör det också. Då finns det inte mycket mer att göra än just detta med att man kan understryka betydelsen av fortsatt *monitoring*.

Anf. 24 AGNE HANSSON (c):

Det gäller Kroatien. Jag för min del tycker inte att kraven är uppfyllda. Vi har krävt fullt samarbete och bevis på att Gotovina kommer till Haag. Det har vi inte fått. Vi har fått den här rapporten fem i tolv. Det tycker inte jag räcker. Jag tycker att man ska fortsätta att ha press på Kroatien tills vi har sett resultatet i Haag.

Anf. 25 CARL B HAMILTON (fp):
Min fråga är om de 14 punkterna är offentliga, om de är ute nu.

2005/06:3
3 oktober

Anf. 26 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Mina medarbetare säger om Carla del Pontes rapport att den nu är offentlig. Agne Hansson, jag hörde inte riktigt. Men det handlade om Gotovina. Han är alltså inte där än. Det är därför som man måste fortsätta att hålla uppsikt så att man fortsätter att arbeta för att han ska föras till Haag.

Anf. 27 AGNE HANSSON (c):

Min uppfattning är att man ska göra det innan man går vidare i förhandlingarna.

Anf. 28 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Göra vad?

Anf. 29 AGNE HANSSON (c):

Avvakta resultatet innan man går vidare.

Anf. 30 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Det finns ingen möjlighet att villkora deras förhandlingsstart med att Gotovina faktiskt levereras – det är en omöjlighet. Det är ju att ställa ett krav på någon som kanske inte råder över situationen.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Det finns inte heller någon majoritet för det kravet i nämnden.

Anf. 32 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Jag skulle bara vilja säga att nu när vi har fått Carla del Pontes rapport, så som den redovisats – jag har inte hunnit ta del av den skriftligen ännu – och den slutsats som hon nu står för har vi inte mycket annat att göra än att fullfölja den inriktning vi tidigare haft.

Samtidigt finns det ju möjligheter, och det har man använt sig av, att om det sker oegentligheter frysa förhandlingarna. Det vet både Kroatien och EU om. Jag tycker att det är väldigt viktigt om man nu liksom kan få till slut ett beslut som handlar om att man kan fortsätta utvidgningsprocessen. Jag tror att det är oerhört viktigt just nu. Det är, tycker jag, viktigare än några andra frågor av sakpolitisk karaktär – typ finansiella perspektiv och så vidare.

Jag hoppas också att Ankara kan acceptera det som nu sägs trots de, tycker jag faktiskt, förödmjukelser som de varit utsatta för. Jag hoppas alltså att detta kan kännas avklarat under dagen. Sedan återstår väldigt mycket arbete i sak.

Anf. 33 CARL B HAMILTON (fp):

Jag tycker väl ungefär så som utrikesministern sade. Har man redogörelsen i 14 punkter kan man knappast gå vidare och ställa högre krav. Men jag upprepar att jag tycker att det är viktigt att fortsatt övervakning är centralt.

Innan vi slutar skulle jag bara vilja fråga om budgetfrågorna helt har försvunnit i rymden här. Diskuteras de över huvud taget?

Anf. 34 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Budgetfrågorna har bara berörts som hastigast i samband med lunchen och i samband med det toppmöte som ska vara. Det finns lite olika meningar om enbart den frågan ska behandlas vid toppmötet eller inte och om hur arbetet bör drivas vidare. Inga beslut är fattade. Mycket diskussioner har förekommit kring det.

Jag kommer tillbaka till frågan om Kroatien. Jag delar helt Gunilla Carlssons uppfattning både om Kroatien och om Turkiet. Det är helt korrekt att det, som Gunilla Carlsson påpekar, i förhandlingsdokumentet finns klausuler som gör det möjligt att avbryta förhandlingarna om man inte längre uppfyller kraven. Vi har alltså anledning att följa den fortsatta processen för att utnyttja möjligheten att avbryta förhandlingarna om vi finner att man inte längre samarbetar med Haagtribunalen.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Eftersom ingen ytterligare har begärt ordet ska jag försöka sammanfatta det här med att säga att vad avser Turkiet finns det ett stöd för att gå till beslut med de texter som har presenterats. Det är i och för sig egentligen ingenting nytt gentemot förut. Vi har ju varit positiva till förhandlingsstart där även om det nu ändras lite i texterna. Där finns det ett stöd för att gå vidare och godkänna dem.

Vad avser Kroatien finns det också ett stöd, en majoritet, i nämnden för att säga ja till förhandlingsstart.

Min bedömning är att vi inte behöver ha någon mer kontakt med dig, Laila.

Anf. 36 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Inte om saken utvecklas så som det nu finns förutsättningar för. Men eftersom ingenting är formellt klart kan man aldrig veta vad som händer. Skulle någonting hända som över huvud taget förrycker hela situationen får jag naturligtvis anledning att återkomma till nämnden.

Jag vill understryka att jag inte tror att den här saken är hemma förrän vi verkligen har ett officiellt besked. Det ser ut som att vi skulle lyckas att under kvällen eller natten avsluta det hela, men det är icke säkert.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Nej, men du har, som sagt, stöd för att säga ja till förhandlingsstart för Kroatien och till de texter som presenterats vad avser Turkiet. Blir det dramatiska förändringar får vi ha en upprepad kontakt. Vi önskar er lycka till.

Anf. 38 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Tack så mycket!

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Ingen av ledamöterna har tydligen någonting mer att säga så vi avslutar mötet. Tack ska ni ha!

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 6 KENNETH G FORSLUND (s).....	1
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 CARL B HAMILTON (fp).....	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 10 JOE FRANS (s).....	2
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 12 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	2
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 14 MATS ODELL (kd).....	2
Anf. 15 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	2
Anf. 16 MATS ODELL (kd).....	3
Anf. 17 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	3
Anf. 18 CARL B HAMILTON (fp).....	3
Anf. 19 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	3
Anf. 20 JOE FRANS (s).....	4
Anf. 21 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	4
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 23 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	4
Anf. 24 AGNE HANSSON (c)	4
Anf. 25 CARL B HAMILTON (fp).....	5
Anf. 26 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	5
Anf. 27 AGNE HANSSON (c)	5
Anf. 28 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	5
Anf. 29 AGNE HANSSON (c)	5
Anf. 30 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	5
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 32 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m)	5
Anf. 33 CARL B HAMILTON (fp).....	5
Anf. 34 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	6
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 36 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	6
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 38 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	6
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	6